

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 2006:57
Dariernr: 2006/1975
Handläggare: Ulla Gummeson
Avdelning: Avd för lärande och arbetsmarknad
Datum: 2006-08-22
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ansvarig för personalfrågor
Ansvarig för gymnasiefrågor
Rubrik: Särskild lärarutbildning (SÄL) - lärare för undervisning i
yrkesämnen - under åren 2005 - 2008
Ersätter: 2006:15
Bilagor: Ansökan till Särskild lärarutbildning
Kommunens/huvudmannens kontaktperson

CIRKULÄR 2006:57

Kommunstyrelsen
Ansvarig för personalfrågor
Ansvarig för gymnasiefrågor

Särskild lärarutbildning (SÄL) - lärare för undervisning i yrkesämnena - under åren 2005 - 2008

Regeringen har beslutat om en satsning på särskild lärarutbildning för lärare mot yrkesämnena. Satsningen omfattar 1000 utbildningsplatser med start hösten 2005 (SFS 2005:568 Förordning om särskild utbildning av lärare i yrkesämnena). Tre ansöknings- och antagningsomgångar har gjorts under hösten -05 och 2006. Nu finns möjlighet att lämna ansökningar för utbildningar som startar under våren 2007. Sista ansökningsdag är den 15 oktober 2006. Detta är sista ansökningsmöjligheten inom denna SÄL-satsning.

Syftet

Utbildningssatsningen är motiverad av dagens lärarbrist och det ökande rekryteringsbehovet av lärare för undervisning i yrkesämnena med anledning av pensionsavgångar. Idag utbildas för få lärare jämfört med behovet. De tidigare genomförda SÄL-utbildningarna har visat sig vara en attraktiv utbildningsmodell för många, bland annat för personer som arbetar som lärare i yrkesämnena men saknar en lärarexamen. Förhoppningsvis ska den nya satsningen underlätta nyrekrytering av lärare i yrkesämnena och understödja kommunernas ansträngningar att öka andelen behöriga lärare i skolorna. Satsningen skall ses som ett komplement till den ordinarie lärarutbildningen som en av flera olika vägar till läraryrket. Syftet är både att stimulera nya grupper att utbilda sig till lärare och att stimulera nu verksamma lärare som saknar lärarutbildning att utbilda sig. Även breddning av tidigare lärarexamen för att få behörighet i ytterligare ämne är möjlig.

Vilka kan antas till SÄL?

- Verksamma lärare i yrkesämnena på gymnasieskolan som inte har lärarexamen
- Personer med ofullständig yrkeslärarutbildning, men som arbetar i skolan som lärare. Det finns personer som har en påbörjad lärarutbildning, men saknar förhållandevis få poäng för att få en examen.

Sveriges Kommuner och Landsting

118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

- Personer med yrkesutbildning och yrkeserfarenhet som rekryteras till skolan och som vill utbilda sig till lärare (yrkesväxling)
- Yrkeslärare som vill bli behörig i ytterligare ett undervisningsämne. (Se ansökningsblanketten under punkt 1 b.)

För att antas till SÄL skall de sökande under studietiden ha en anställning och tjänstgöring som lärare i yrkesämnet på minst halvtid. Den sammanlagda utbildningstiden för en och samma student får uppgå till högst tre år och högst 60 poäng.

Vad krävs för att nå en lärarexamen mot yrkesämnena?

För utbildningar inom SÄL-projektet gäller examensordningens (bilaga 2 till högskoleförordningen) krav på lärarexamens innehåll med avseende på såväl ämnesinnehåll som poängtal.

Lärarexamen för undervisning i yrkesämnena i gymnasieskolan uppnås efter fullgjorda kursfordringar om 120 poäng. Utbildningen skall omfatta ett allmänt utbildningsområde om 60 poäng. Därutöver krävs omfattande yrkeserfarenhet samt en relevant högskoleutbildning om minst 60 poäng eller motsvarande utbildning.

Validering

Den som inte uppfyller kraven på högskoleutbildning har möjlighet till individuell prövning av tidigare arbetslivserfarenhet och studier (validering). Högskolan gör en bedömning av befintlig kompetens i förhållande till de krav som ställs för examination.

Validering av tidigare yrkeserfarenhet och studier

Den som saknar 60 relevanta högskolepoäng kan ansöka om validering av sin eftergymnasiala utbildning och yrkeserfarenhet.

Validering för tillgodoräknande av del av allmänt utbildningsområde (AUO)

Genom validering av reell kompetens kan delar av en lärarutbildning tillgodoräknas.

Vilka kurser/utbildningar kommer att ges inom SÄL

De utbildningar som kan komma ifråga skall grundas på de behov som deltagande kommuner/andra huvudmän har. Den här formen av lärarutbildning skall ha ett stort inslag av individanpassning. Detta för att varje studerande skall kunna komplettera sin befintliga utbildning fram till lärarexamen.

Se vidare på ansökningsblanketten och respektive högskolas hemsida.

Genomförandet

Utbildningen skall leda fram till lärarexamen för undervisning i yrkesämnen i gymnasieskolan eller behörighet att undervisa i ytterligare ett undervisningsämne. Studierna bedrivs på minst halvfart och skall till största delen ske på distans. De studerande skall samtidigt vara anställda på minst halvtid som lärare i en skola. Den verksamhetsförlagda utbildningen (praktiken) sker i anställningen och varje studerande skall ha en mentor som stöd under studietiden.

Kursstarterna kommer att ske från januari/februari 2007. Närmare information lämnas på respektive högskolas hemsida.

Kommunernas och andra huvudmäns roll

- Kommunerna/andra huvudmän inventerar och analyserar det nuvarande och framtida behovet av lärare för undervisning i yrkesämnen i kommunen/skolan. Utifrån denna analys föreslår kommunen/huvudmannen lämpliga och intresserade personer att söka utbildning. Kommunen/huvudmannen svarar för att varje sökande är lämplig att delta i projektet i syfte att bli lärare.
- Förutsättningen för att den sökande skall kunna antas till utbildning inom SÄL-projektet är att kommunen/arbetsgivaren intygar att den studerande kommer att ha en anställning på minst halvtid under hela utbildningsperioden. Läraranställningen ska vara relevant för studierna och aktuell lärarexamen.
- Kommunen/huvudmannen ansvarar för att alla studerande som antas till SÄL får en mentor under utbildningstiden och att den skolförlagda delen av utbildningen är av hög kvalitet. Kommunen/huvudmannen ansvarar för att utse erfarna och intresserade personer som kan vara mentorer.
- Kommunerna/huvudmännen utser kontaktpersoner för SÄL, en per kommun om inte annat överenskommes. Tidigare anmälda kontaktpersoner kvarstår. Kontaktpersonerna får information om SÄL och är kommunikationslänk mellan kommunen/skolan och högskolorna i SÄL-frågor.

Mentoreernas roll

Kommunen/huvudmannen ansvarar för att alla studerande som antas till SÄL får en mentor under utbildningstiden. Den studerande har mentorn som hjälp och stöd i studierna. Se vidare hemsidan.

Högskolornas roll

Utbildningen sker i nära samverkan mellan universiteten i Göteborg, Karlstad och Umeå, Malmö högskola, Lärarhögskolan i Stockholm, Högskolan i Jönköping, Högskolan Dalarna och Luleå tekniska universitet.

- Högskolorna ansvarar för prövning av ansökningar och yrkeserfarenheter, tillgodoräknande av tidigare utbildning, antagning, upprättande av individuella studieplaner, validering, genomförande av utbildningen, examinationen samt uppföljning och utvärdering.
- Högskolorna erbjuder utbildning av mentorer som skall stödja de studerande i de verksamhetsförlagda delarna av studierna.
- Högskolorna kan konsultera Högskoleverket beträffande utländsk utbildning.

Sveriges Kommuner och Landstings roll

Sveriges Kommuner och Landsting (tidigare Svenska Kommunförbundet) medverkar i SÄL-projektet som kommunernas företrädare gentemot de högskolor som kommer att genomföra lärarutbildningarna samt som stöd för kommunerna.

Högskoleverkets roll

Högskoleverket följer och utvärderar projektet.

Erfarenheter från de tidigare SÄL-projekten

- Genomströmningen har varit mycket god bland de tidigare SÄL-studenterna. Det är viktigt att de studerande har en rimlig arbets- och studiesituation under studietiden. Tjänstgöringens omfattning är väsentlig för de studerandes möjlighet att genomföra studierna.
- Ekonomiska förutsättningar för de studerande.

För tjänstgöringen som lärare utgår lön från kommunen/arbetsgivaren. I övrigt finns inget centralt reglerat om ekonomiska villkor under studietiden.

- Ersättningsfrågan bör kommunen/huvudmannen och den enskilde individen lösa i ett tidigt skede. Det kan t ex vara frågan om studietid, resor, litteratur. I tidigare SÄL-projekten har en del kommuner bidragit till de studerande med viss ersättning. Studenterna har t ex arbetat halvtid och fått lön motsvarande en högre tjänstgöringsgrad samt ersättning för resor och litteratur. I dessa kommuner har ersättningsfrågan setts som en del av det strategiska personalförsörjningsarbetet.

Ansökan

En ansökningsblankett skall fyllas i för varje person, med uppgifter om utbildning, arbetslivs-/yrkeserfarenhet, lärarerfarenhet, önskad inriktning för utbildningen samt anställningsuppgifter. Kopior av intyg och betyg skall bifogas. Sökande som har fått utländsk högskoleutbildning värderad från Högskoleverket skall även bifoga värderingen. Kommunen/huvudmannen rekommenderar lämpliga personer till den särskilda lärarutbildningen genom att underteckna de individuella ansökningsblanketterna. Alla ansökningar skall ha underskrift av kommun-

ens/huvudmannens kontaktperson och/eller rektor. Vem eller vilka som skriver under ansökningarna avgör kommunen/arbetsgivaren själv. Ansöknings- och antagningsprocessen sker i samverkan mellan högskolorna och Sveriges Kommuner och Landsting.

Ansökningarna skickas till, Malmö högskola, Lärarutbildningen, SÄL-projektet, 205 06 Malmö senast den 15 oktober 2006.

Mer information

Detta informationscirkulär, ansökningsblankett samt blankett för kontaktpersoner finns att hämta på SÄL-projektets hemsida <http://www.mah.se/sal3> och på Sveriges Kommuner och Landstings hemsida www.skl.se (under Lärande och arbetsmarknad). På SÄL-hemsidan informeras mer om projektet, när antagningsbesked skickas ut m.m. På SÄL-hemsidan finns också länkar till respektive lärosätes hemsida, där mer detaljerad information finns.

Kontaktpersoner

Lärosäten (frågor om t ex behörighet, tidigare akademiska studier)

Göteborg: Marita Daun, tfn 031-773 21 21, Marita.Daun@ufl.gu.se

Magret Lundkvist, tfn 031-773 58 88, Magret.Lundkvist@ufl.gu.se

Jönköping: Kierstin Furberg, tfn 036-10 14 75, kierstin.furberg@hlk.hj.se

Kerstin Paulsson, tfn 036-10 14 13, kerstin.paulsson@hlk.hj.se

Karlstad: Birgitta Jacobson-Holm, tfn 054-700 21 87,

birgitta.jacobson-holm@kau.se

Malmö: Mona Nordin, tfn 040-665 80 28, mona.nordin@lut.mah.se

Liselotte Sterner, tfn 040-665 81 30, liselotte.sterner@lut.mah.se

Stockholm: Claes Cornelius, tfn 070-579 20 65, sal2@lhs.se

Umeå: Britt-Marie Holmström, tfn 090-786 56 18,

Britt-Marie.Holmstrom@adm.umu.se

Dalarna: Lena Åhman, tfn 023-77 82 93, lah@du.se

Gunnar Olsson, tfn 023-77 82 80, gol@du.se

Luleå: Bengt-Ola Niemi, tfn 0920 – 45 15 24,

bengt-ola.niemi@ltu.se

Elisabeth Lind-Marklund, tfn 0920 – 49 16 18,

elisabeth.lind-marklund@ltu.se

Sveriges Kommuner och Landsting: (frågor om kommunernas roll)

Ulla Gummeson, tfn 08-452 75 09, ulla.gummeson@skl.se

Högskoleverket: Anna Lundh, tfn 08-563 088 77, anna.lundh@hsv.se

Sveriges Kommuner och Landsting
Avd för lärande och arbetsmarknad

Louise Fernstedt

Ulla Gummeson

Bilagor

- 1 Ansökan till Särskild lärarutbildning
- 2 Kommunens/huvudmannens kontaktperson